

سرمداران شرکت‌های فناوری همیشه از چیزهایی می‌گویند که محصولات جدید به زندگی ما اضافه می‌کنند، سسر عت بیشتر، آسانی و ارزانی و امکاناتی که پیش از این نداشته‌ایم. اما هیچ وقت از چیزهایی که در اثر این محصولات از دست می‌دهیم، حرف نمی‌زنند. فناوری شهرهایمان، محیطز سیستمان و حتی خودمان

■ **جعبه‌های کوچک و حواس‌های پرت**

خاله محبوبم، خاله‌ن، وقتی بیش از ۸۰سالش بود، برایم گفت که وفق یافتن با همه چیزهایی که در طول زندگی‌اش جدید بوده‌اند - هواپیمای جت، سفر به فضا، پلاستیک و غیره- برایش چندان مشکل نبوده، اما نمی‌توانسته به ناپدیدشدن چیزهای قدیمی عادت کند. گاهی می‌گفت: «چی به سر اون همه اسب اومد؟»او که در سال ۱۸۹۲ متولد شده بود، در لندنی پر از درشکه و اسب بزرگ شده بود.

خود من نیز احساسات مشابهی دارم. چند سال پیش داشتم با برادرزاده‌ام لیز در میل لین قدم می‌زدم؛ مسیری در نزدیکی خانه‌ای در لندن که در آن بزرگ شده‌ام. روی پل راه‌آهنی توقف کردم که در کودکی، عاشق خم‌شدن از روی نرده‌های آن بودم. از آنجا عبور چندین قطار برقی و دیزلی را تماشا کردم و پس از چند دقیقه لیز که بی‌طاقت شده بود، پرسید: «منتظر چی هستی؟» گفتم: « منتظر یک قطار بخارم. لیز طوری نگاهم کرد که انگار دیوانه‌ام.»گفت: «عمو البور، ۴۰سال بیشتره که دیگه قطار بخار وجود نداره.»

من به خوبی خالام با برخی جنبه‌های تجدد کنار نیامده‌ام. شاید به این دلیل که آهنگ تغییرات اجتماعی مرتبط با پیشرفت‌های فناوریانه بیش از اندازه سریع و عمیق بوده است. نمی‌توانم به دینن بی‌شمار آدمی عادت کنم که در خیابان به جعبه‌هایی کوچک چشم دوخته‌اند یا آنها را جلوی صورتشان گرفته‌اند و بی‌محایا قدم در مسیر حرکت ماشین‌ها می‌گذارند، بدون اینکه هیچ ارتباطی با پیرامونشان داشته باشند. این گونه حواس پرتی و بی‌توجهی بیش از همیشه، زمانی دلواپسم می‌کند که پدر و مادر جوانی را می‌بینم در حالی که کودکانشان را راه می‌برند یا کالسکه‌اش را هل می‌دهند، به گوشی‌هایشان خیره شده‌اند و به فرزندان خود بی‌اعتنایی می‌کنند. آیا کودکان که قادر نیستند توجه والدین خود را جلب کنند، حتماً احساس نادیده‌گرفته‌شدن می‌کنند و مطمئناً در سال‌های آتی آثار آن را بروز خواهند داد.

■ **این ابزارک‌های بدشگون!**

فیلیپ راث در رمان «روح بیرون‌رانده» که سال ۲۰۰۷ منتشر شد، از این سخن می‌گوید که نیویورک تا چه حد در دیدگان نویسنده‌ای گوشه‌گیر که یک دهه از این شهر دور بوده، تغییرات را ردیال کرده است. او مجبور می‌شود در پیرامون خود، ناخواسته مکالمات موبایلی دیگران را بشنود و حیرت می‌کند که «در ۱۰ سال گذشته افتاده که در نتیجه‌اش، ناگهان این همه حرف برای گفتن هست، این همه حرف آن‌ها می‌تواند واجب که نمی‌تواند برای گفتنش صبر کرد…» من نمی‌توانستم بفهمم که چطور کسی که نصف اوقات بیداری‌اش را راه می‌رود و با تلفن حرف می‌زند، می‌تواند باور داشته باشد که هنوز حیات بشری دارد.»

این ابزارک‌ها که در همان سال ۲۰۰۷ نیز بدشگون بودند،

سبک‌ار تباط

اکنون ما را در واقعیتی مجازی غرق کرده‌اند که فشرده‌تر، جذاب‌تر و حتی ضدانسانی‌تر از قبل است. من هر روز با ناپدیدشدن تمام‌وکمال نذک‌های قدیمی روبه‌رو می‌شوم. زندگی اجتماعی، زندگی محله‌ای و توجه به افراد و چیزهای پیرامون آدمی عمدتاً ناپدید شده است؛ دست‌کم در شهرهای بزرگ این اتفاق افتاده است، یعنی جایی که اکثریت جمعیت بی‌وقفه به گوشی‌هایشان روی آورند.

■ **دنیای قشنگ خصوصی‌مان کجاست؟**

امروزه همه چیز به‌صورت بالقوه عمومی است: افکار آدم، عکس‌های او، حرکاتش و خریدهایش. هیچ حریم خصوصی‌ای باقی نمانده است و آشکارا، در جهانی که وقف استفاده بی‌وقفه از شبکه‌های اجتماعی شده است، اشتیاق کمی نیز برای آن وجود دارد. هر دقیقه، هر ثانیه، باید با دست داشتن گوشی بگذرد. آنهایی که به نام این جهان مجازی افتاده‌اند هرگز تنها نیستند، هرگز قادر نیستند تمرکز کنند و از زندگی در سکوت و به شیوه خودشان لذت ببرند. آنها تا حدود زیادی خوش‌بندی‌ها و دستاوردهای تمدن را واگذار کرده‌اند: «آزوا و فراغت، مجال خودبودن، حقیقتاً مجذوب‌شدن، خواه این جذب‌ه حاصل ملاقه در یک اثر هنری باشد، خواه نظر‌به‌ای علمی، یا غروب آفتاب یا

سبک زندگی

سبک زندگی ۸۸۴۹۴۷۱

قاب کوچکی که حواسمان را از زندگی پرت کرده است

را تغییر می‌دهد، بدون آنکه فرصت داشته باشیم به درستی با این تغییرات سازگار شویم.البور ساکس در یکی از آخرین نوشته‌هایش از وحشتی می‌گوید که زندگی در چنین جهانی برای او به همراه دارد. او نویسنده، عصب‌شناس و مورخ علم بریتانیایی بود که در سال ۲۰۱۵ چشم از جهان فرو بست. از او کتاب‌های بسیاری

چهره محبوب.»

■ **انباری از اطلاعات عاری از دانایی**

چند سال قبل، برای شرکت در میزگردی درباره اطلاعات و ارتباطات در قرن بیست‌ویکم دعوت شدم. یکی از شرکت‌کنندگان که از پیشگامان اینترنت بود، با غرور گفت که دختر جانش روزی ۱۲ ساعت در اینترنت می‌گردد و به گذشته و دامنه‌ای از اطلاعات دسترسی دارد که حتی در گذشته فردی از نسل‌های پیش هم نمی‌تجد. من پرسیدم: آیا هیچ کدام از زمان‌های جین استین یا هیچ‌رمان کلاسیک‌را خوانده‌است؟ وقتی که گفت نخوانده است، این تکنولوژی و دامنه‌ای از اطلاعات دسترس‌آمیز که این دختر می‌تواند درک عمیقی از طبیعت انسان یا جامعه داشته باشد؟ گفتم: با وجود اینکه این دختر ممکن است انباری از اطلاعات با دامنه‌ای وسیع داشته باشد، اما اطلاعات با دانیای متفاوت است. نیمی از حضار تشویق کردند، نیم دیگر هو کشیدند.

قسمت بزرگی از این قضیه، به نحو قابل‌توجهی در داستان «ماشین می‌ایستد» نوشته ام. ای. فورستر که در سال ۱۹۰۹ منتشر شده، پیش‌بینی شده است. در این داستان فورستر آینده‌ای را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

نگاه

فرصت‌ها و تهدیدهای فناوری‌های ارتباطی از منظر مقام معظم رهبری

مراقبت از نسل جوان در صحرای بی‌پایان مجازی

■ **سیمین جم**

نگاه‌مقام معظم رهبری به امکانات ارتباطی و بسترهای فضای مجازی نگاهی آسیب‌شناسانه و علمی است که در آن تلاش شده فرصت‌ها و تهدیدهای فناوری‌های ارتباطی با توجه به نوع استفاده از آن استخراج شود. ایشان ما را نسبت به رویکرد افراطی و تفریطی در قبال وسایل ارتباطی، فضای مجازی و پدیده اینترنت پرهیز داده و بر ضرورت غربال محتوای این عرصه وسیع و متنوع تأکید می‌نمایند، مروری بر فرمایشات رهبر انقلاب در این زمینه و تأمل در محتوای آن می‌تواند شاخص‌هایی روشن و کاربردی برای استفاده صحیح از فناوری‌های ارتباطی را در اختیار ما بگذارد. گزیده‌ای از بیانات ایشان را در ادامه می‌خوانید.

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در

فرستاده‌ها را متصور شده است که در آن مردم در